

Behov som er meldt inn frå aktørane

Aktørane var raskt ute og signaliserte behov for tiltak.

Norske konsertarrangørar har rekna at deira medlemmer har eit tap på 430 mill. i mars/april. Om situasjonen fortsett vil tapet i mai - september utgjere 2,8 milliardar. Hovudorganisasjonen Virke har rekna eit tap for sine medlemmar til 1 milliard for mars og april. Fylkesdirektøren viser til vedlegg for nærare orientering om behov som er spela inn.

Det sokalla prekariatet er sterkt representert i det profesjonelle kulturlivet. Dette kan skildrast som lausarbeidarane og dei sjølvstendig næringsdrivande. Dette kan vere enkeltpersonføretak, frilansarar og tilsette på korte kontraktar, utan beskyttelsen som eit fast arbeidstilhøve gir ein. Dette kan fort bli ein sårbar situasjon når arbeidslivet endrar seg. Aktørane innan feltet viser stor uro over korleis ein skal avvikle og ikkje minst finansiere aktivitetane. I musikkbransjen vert det no mobilisert og dei viser til at følgjene av styresmaktene sine pålegg og anbefalingar er katastrofale for ei heil næring.

Samtidig ser ein allereie at omstillingsevna er stor i eit innovativt kulturliv. Særleg ser ein at digitale strøymetenester er tatt i bruk. Artisten Erlend Ropstad hadde ein strøyma konsert, der han seier at det er den konserten han har tent best på i karrieren.

Ei utfordring med denne digitale satsinga er at ein går utanom etablerte formidlingsinstitusjonar og lagar nye. Ei anna utfordring er at underleverandørar, t.d. lyd og lys tapar inntektsgrunnlaget. Ein kan sjå at støtteapparatet rundt den kunstnariske aktiviteten, kulturnæringane og kulturbasert næring, har vanskelege kår. Ei anna utfordring er at ein ikkje har praksis og gode system som sikrar korleis ein har inntening gjennom publikumsbetaling når formidlinga er digitalt. I dag er dette praktisert med frivillig bidrag gjennom t.d. vippsbetaling.

Mange arrangørar er i stor grad avhengig av publikumsinntekter for å dekke kostnadane. Festivalarrangering kan vere risikosport i og med at ein planlegg og gjer avtalar som bind deg økonomisk utan at ein har tryggleik for inntektene før arrangementet vert gjennomført. Ved avlysing av arrangement vil det vere eit økonomisk forhandlingsgrunnlag kven som har ansvar for å dekke tapte utgifter. Styresmaktene sine pålegg vil også spele ei rolle her. Situasjonen er enda uoversiktleg, bransjen stipulerer tap, men ein har ikkje oversikt over kven som kjem til å bere tapet. Dette vil truleg variere for kvar enkelt arrangement og tilfelle.

Mange bransjeorganisasjonar arbeider no godt for å avklare situasjonen. Musikkindustrien sitt næringsråd kartlegg situasjonen i bransjen i samarbeid med BI. Kartlegginga skal ta føre seg både:

- utøvarar (artistar, låtskrivarar, produsentar, musikarar og komponistar m.m.), og
- verksemder (arrangørar, management, bookingagentar, plateselskap, forlag og tekniske leverandørar m.m.).

Undersøkinga skal kartlegge direkte økonomiske tap, og konsekvensar av desse, for enkeltpersonar og selskap. Dette kan være oppseiingar, avlysingar, permittering, konkursar og langsiktig svekka konkurranseposisjon som følge av økte finanskostnader.

Ein skal også kartlegge om aktørane vert meir digitale og korleis dei ulike offentlege tiltaka slår ut.

Kultur Vest As med 13 medlemmar i Bergensområdet forventar eit tap rundt 70 millionar fram mot juni.

Det er meldt inn at enkelte kulturfelt manglar tiltak.

- Filmfeltet melder om trong for friske midlar. NFI omdisponerer no fondsmidlar til ein runde to til prosjekt innan produksjon og lansering. Filmnæringa kan i tillegg søkje statlege midlar til næringsliv på lik line med andre næringar samt at aktørane er innanfor same nav-ordningar som andre næringsaktørar.
- Frivillig sektor sitt inntekspotensiale utanom billettinntekter er ikkje kompensert. Dette ser ein klart gjennom at av dei avsette midlane på 700 millionar berre er søkt om 371 millionar i første søknadsrunde. Kulturministeren har innrømma at her har tiltaket ikkje treft behovet heilt og varslar endringar til neste runde som vil omfatte mai og utover.

KODE melder i brev av 16.03.20 om ein alvorleg og akutt situasjon som utløyser ein oppmoding om ei tilleggslyyving på 5 millionar for å dekke eit forventa tap grunna stenging. Dette grunna tap av eigeninntekter, der det må kuttast i både faste og variable kostnader.

KODE kunstmuseer og komponisthjem har som ein naturleg konsekvens av kommunale og statlege oppfordringar avlyst alle arrangement og konserter og stengt alle sju museum. Som eit av musea i Norge med høgst eigeninntekt er ein heilt avhengig av inntekt og kontantstraumen som

dei komande månadar generer for å klare dei økonomiske forpliktingane. I perioden mars til august har Kode et estimert inntektstap på 17 millionar.

Ein ser ikkje vekk frå permitteringar. Ein må skalere ned og prioritere kva tilbod ein kan gi i form av konsertar og utstillingar, samtidig som ein oppfyller det primære føremålet, å sikre dei enorme materielle og kulturelle verdiar ein tek vare på, på vegne av samfunnet. KODE har i årevis informert om dårleg økonomi og varsla om utfordringar rundt likviditet. Dette vil treffe KODE hardt våren 2020. Reell likviditet er rekna til om lag 1 million. Å sikre ei forsvarleg og effektiv drift av både kjerneoppgåver med den økonomi organisasjonen har i dag er en svært vanskeleg oppgåve utan økonomisk balanse.

Nynorsk kultursentrum melder i brev til fylkeskommunen 07.04.20 at dei ønskjer å informere om tiltaka dei har sett i verk i samband med det nye koronaviruset. Som mange andre har dei gjort gradvise tiltak frå byrjinga av mars og fram til i dag. Det er fastsett ein eigen HMS-, drifts- og kulturfagleg strategi for virusutbrotsperioden. Denne vert oppdatert jamleg. Arenaene er stengde i heile perioden skulane er stengde. Alle arrangement er avlyst til og med påske. For festivalane er det sett eigne siste datoar for vurdering av heilt eller delvis gjennomføring. Dei vurderer å gjere delar av festivalane digitale uansett, dette gjeld:

- Dei nynorske festspela: 11.-14. juni
- Litteraturdagane i Vinje: 31. mai
- Ulvik poesifestival: 7. juli.

Dei følgjer retningslinjer frå Kulturdepartementet, Den kulturelle skulesekken, Norsk Forfattarsentrum mfl.. når det gjeld honorar. Dei har flytta arbeidskapasitet frå å arbeide med fysisk formidling til å arbeide med digital formidling og har sett i gang eit eige samfunnsrolle-prosjekt for den tida ein er inne i no. Dei fører oversyn over kva økonomiske tap dei har, men omprioriterer som de også ser midlar til viktige kulturfaglege tiltak.

Stiftinga Hardanger og Voss museum melder 08.04. til fylkeskommunen at dei denne veka har gitt 10 medarbeidarar i HVM permitteringsvarsel i 50 %, de fleste i perioden 14.04. - 01.06. To i perioden 01.05. - 01.06. Dette gjeld også avdelingsleiarar og to formidlingskonsulentar. Bygningsvernkonsulent har også fått permitteringsvarsel i 50 % 14.04. - 01.06. HVM er med desse tiltaka framleis fullt operative (unntatt fysisk publikumstilbod) og gjennomfører oppdraga sine som museum og innanfor kulturminnevern. Planlagde og omsøkte prosjekt blir gjennomført. Dersom det vert løyvd ekstraordinære midlar til bygningsvern eller andre ting er dei beredt. Digital formidling blir gjennomført og er under utvikling. Situasjonen rundt koronasmitteutbrotet rammer musea på ulike måtar, og mykje avheng av kor lenge musea må halde stengt for publikum. Dei musea som baserer vesentlege delar av inntekta si på publikumsretta aktivitet som genererer billettinntekter og sal av tenester og varer, vil måtte ta grep for å redusere kostnadene sine. Dette er et ansvar som både styret og leiing ved den enkelte institusjon tek. Musea har, som kjent, eit breitt spekter av ulike oppgåver, og fleire av desse vil det framleis vere mogleg å gjennomføre sjølv om musea er stengt for publikum. Inntil vidare er dei usikre på om kompensasjonsordningane vil kunne hjelpe dei ang. dei faste kostnadane.